

Природњачки музеј

ИНФОРМАТОР О РАДУ

Београд 4. септембар 2026.

Садржај

1. Основни подаци о органу јавне власти и информатору	3
2. Организациона структура (органиграм)	6
3. Имена, подаци за контакт и опис функција руководиоца организационих јединица	8
4. Опис надлежности, овлашћења и обавеза	11
5. Опис поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза	14
6. Прописи које орган јавне власти примењује у свом раду и прописи за чије доношење је надлежан	21
7. Стратегије, програми, планови и извештаји које је донео орган јавне власти или су у поступку припреме	24
8. Подаци колегијалних органа о одржаним седницама и начину доношења одлука	26
9. Услуге које орган јавне власти пружа заинтересованим лицима као и поступак ради пружања услуга	28
10. Преглед података о пруженим услугама	30
11. Подаци о извршеним инспекцијама и ревизијама пословања органа јавне власти	33
12. Подаци о средствима рада и објектима које орган поседује, односно користи	35
13. Опис правила у вези са јавношћу рада	36
14. Врсте информација у поседу, укључујући садржај база података и регистара којима рукује орган јавне власти	38
15. Чување носача информација	39
16. Списак најчешће тражених информација од јавног значаја	40
17. Информације о подношењу захтева за приступ информацијама од јавног значаја	41
18. Финансијски подаци	42
19. Подаци о јавним набавкама	51
20. Подаци о државној помоћи	53
21. Подаци о исплаћеним платама, зарадама и другим примањима	54

1. Основни подаци о органу јавне власти и информатору

Музеј је под називом „Јестаственички музеј” основан актом Министра просвете и црквених дела Краљевине Србије број: 24285 од 19. децембра 1895. године. Истим министарским актом „Јестаственички музеј” је поверен „на старање” Академији наука.

Назив „Јестаственички музеј” је промењен 1903. године у „Музеј Српске земље”.

Назив „Музеј Српске земље” је промењен 14. фебруара 1945. године, у „Природњачки музеј српске земље”.

Упис установе Природњачки музеј, Његошева 51, извршен је у судски регистар на основу решења Владе НР Србије број: 574 од 25. децембра 1952. године, а као оснивач уписан је Народни одбор града Београда.

На основу акта број: 1875 од 1. новембра 1965. године, права и дужности оснивача врши Скупштина града Београда.

Решењем Окружног суда у Београду број: 171/66 од 6. јануара 1966. године извршен је упис установе културе у регистар установа под називом Природњачки музеј, Београд, Његошева 51.

Актом број: 262/1 од 12. октобра 1972. године донета је Одлука о припајању Музеја шумарства и лова, Природњачком музеју, Његошева 51, (одлука Савета радне заједнице број: 380/7 од 31. октобра 1972. године), сагласност на одлуку дата решењем број: 6-1707/72-10-04 од 12. децембра 1972. године, од стране Скупштине града Београда.

Следећа промена установљена 1993. године, оснивач установе заштите културних добара, Влада, Републике Србије, Министарство за културу.

Дан Музеја је 19. децембар, у складу са актом о оснивању.

31.10.1972 припајање Природњачког музеја и музеја Лова и шумарства.

Зграде Музеја у Београду, Његошева 51, су уписане у евиденцију непокретности које уживају претходну заштиту, (евиденциони лист број: 6.31 од 24. децембра 2014. године) Објекти се налази у оквиру целине „Крунска улица” уписана у евиденцију непокретности које уживају претходну заштиту.

Зграде музеја налазе се на катастарској парцели број: 530, која је уписана у листу непокретности 5662 К.О. Врачар;

Објект Галерије Природњачког музеја на Калемегдану, познат под називом „Зграда страже на Великом равелину”, налази се на простору споменика културе „Београдска тврђава” која је утврђена за споменик културе од изузетног значаја (Одлука о утврђивању „Службени гласник СРС”, број 14/79).

Зграда се налази на катастарској парцели број 62, која је уписана у листу непокретности 1493, К.О. Стари град.

Основни подаци о органу јавне власти

Основни подаци

Назив

ПРИРОДЊАЧКИ МУЗЕЈ

Адреса (улица и број)

Његошева 51

Поштански број

11111

Седиште

Београд

Матични број (МБ)

07010010

Порески идентификациони број (ПИБ)

100153979

Адреса електронске поште одређене за пријем електронских поднесака органа

nhmbeo@nhmbeo.rs

Интернет страница органа јавне власти

<http://www.nhmbeo.rs>

Подаци о радном времену органа јавне власти

Радно време од 8:30 до 16:30

Подаци о приступачности особама са инвалидитетом објекта које орган јавне власти користи

Радно време и заказивање посета

Радно време Природњачког музеја у Београду:

Седиште у Његошевој 51, Београд, **понедељак-петак од 8:30 до 16:30;**

Радно време Галерије на Калемегдану је:

Зимско радно време је **уторак – недеља од 10 до 18 часова,**

Летње радно време је **уторак – недеља од 10 до 21 часа,**

Понедељком је Галерија затворена за посетиоце.

Групна посета за десет и више посетилаца се може заказати на телефон 011/3284 317 .

Групне посете за актуелну изложбу се може заказати неколико дана раније на телефон 011 3284317 и 063 1080706.

Приступачност просторија лицима са инвалидитетом

Бочни улаз Галерије Природњачког музеја је прилагођен лицима са инвалидитетом.

Испред улаза се налази приступна рампа.

Приступ информацијама од јавног значаја

Информатор

Датум израде и објављивања првог информатора

Израда 2019, објављено у фебруару 2020 године

Лице одређено за унос података у информатор

Име и презиме

Ана Живановић

Контакт телефон

063 486 108

Адреса електронске поште

ana.zivanovic@nhmbeo.rs

Радно место, положај

секретар Природњачког музеја

Захтеви за приступ информацијама од јавног значаја

Име и презиме лица овлашћеног за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја односно, ако није одређено то лице, име и контакт руководиоца органа;

Славко Спасић

Контакт телефон

011/3442 265

Адреса електронске поште

slavko.spasic@nhmbeo.rs

Напомена

Рад Музеја је јаван. Све информације којима Музеј располаже, а које су настале у раду или у вези са радом Музеја, биће саопштене тражиоцу информације, биће му стављен на увид документ који садржи тражену информацију, или ће му се издати копија захтеваног документа, а у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010), осим када су се, према овом Закону, према Закону о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/2008, 104/2009 – др. закон, 68/2012 – одлука УС и 107/2012), Закону о тајности података („Службени гласник РС“, бр. 104/2009) и др.,

стекли услови за искључење или ограничење слободног приступа информацијама од јавног значаја.

Пријем поште врши се преко Групе за финансијско-рачуноводстване послове Музеја у Београду, Његошева 51.

Пријем странака се обавља уз претходну најаву и договор, писменим или усменим путем.

Најаве за догађаје и друге активности Музеја на којима је дозвољено присуство грађана благовремено се постављају на интернет страници Музеја и странама друштвених мрежа. Такође, упућује се и јавни позив путем средстава јавног информисања и електронским путем (nhmbeo@nhmbeo.rs и друштвене мреже).

У просторијама Музеја је дозвољено аудио и видео снимање, уз претходну најаву и договор са особама задуженим за сарадњу са медијима.

Музеј нема своја аутентична тумачења, стручна мишљења и правне ставове у вези са прописима, правилима и одлукама у вези са јавношћу рада.

Списак најчешће тражених информација од јавног значаја

Од Музеја, до сада, овакве информације нису тражене. Одговори на најчешће постављена и очекивана питања могу се пронаћи на интернет страници Музеја www.nhmbeo.rs.

Сва евентуална питања се могу поставити на интернет адреси nhmbeo@nhmbeo.rs.

Назад на Садржај

2. Организациона структура (органиграм)

Организациона структура усвојена 2019.

измене и допуне Статута: бр.947 од 11.07.2019 и бр.814 од 9.7.2021 и бр.263 од 20.3.2026.

добијена сагласност надлежног министарства

Организациона структура у графичком облику (органиграм)

Органиграм

Приказ организационих јединица органа, односи надређености и подређености који међу њима постоје

Систематизација радних места

Линк ка акту

Систематизација радних места

<http://www.nhmbeo.rs>

Напомена

Правилник о организацији и систематизацији послова усвојен и добио сагласност 2023. У току је израда новог Правилника, његово усклађивање са Каталогом радних места и Законом о музејској делатношћу.

У Музеју се послови обављају у оквиру следећих основних организационих јединица:

- 1) Одсек општих и правних послова;
- 2) Група за финансијско – рачуноводствене послове;
- 3) Група за едукацију, комуникацију и маркетинг;
- 4) Група за изложбене послове – Галерија;
- 5) Геолошко одељење;
- 6) Биолошко одељење.

Основне организационе јединице из става 1. овог члана немају правни субјективитет, па се права, обавезе и одговорност запослених остварује у Музеју као целини.

Основним организационим јединицама руководе:

- секретар Музеја руководи Одсеком општих и правних послова;
- помоћник директора установе културе – руководица Групе за финансијско – рачуноводствене послове;
- руководица Групе за едукацију, комуникацију и маркетинг;
- руководица Групе за изложбене послове – шеф Галерије;
- руководица Геолошког одељења;
- руководица Биолошког одељења.”

Назад на Садржај

3. Имена, подаци за контакт и опис функција руководиоца организационих јединица

Податци унети из важећег Правилника о организацији и систематизацији послова, усаглашени са Каталогом радних места у култури

Руководици органа јавне власти

Подаци о руководиоцима

Име и презиме

Славко Спасић

Контакт телефон

011 3442 265

Адреса електронске поште

slavko.spasic@nhmbeo.rs

Назив функције

Директор републичке установе

Опис функције

- Организује и руководи радом установе;
- стара се о законитости рада установе;
- предлаже основе пословне политике, програм рада и план развоја установе и финансијски план установе и предузима мере за спровођење пословне политике, плана развоја и програма рада;
- одговоран је за спровођење програма рада установе;
- одговоран је за материјално - финансијско пословање установе;
- доноси Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова и друга општа акта у складу са законом и статутом установе;
- извршава одлуке Управног одбора и присуствује седницама, без права одлучивања;
- одлучује о појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених у складу са законом и колективним уговором и утврђује износе накнаде сарадника у складу са законом и Статутом;
- закључује уговоре у име и за рачун установе и јединица у саставу;
- даје овлашћења за заступање и даје овлашћења из делокруга свог рада

Руководилац**Име и презиме**

Ана Живановић

Контакт телефон

011 3442 147

Адреса електронске поште

ana.zivanovic@nhmbeo.rs

Назив функције

Секретар републичке установе

Опис функције

- Припрема сва неопходна правна акта установе;
- припрема и разрађује уговоре које закључује установа и јединица у саставу;
- даје стручна мишљења и примедбе на нацрте закона и других прописа;
- учествује у креирању и изради стандарда, правила и процедура везаних за основну делатност установе;
- остварује сарадњу са стручним и научним установама и државним органима, као и надлежним службама оснивача и прати динамику реализације обавеза установе из домена правних, општих и кадровских послова;

- контролише исправност правних аката неопходних за процес рада установе.

Руководилац

Име и презиме

Душица Ивић

Контакт телефон

011 3442 149

Адреса електронске поште

dusica.ivic@nhmbeo.rs

Назив функције

Помоћник директора -руководилац Групе финансијско рачуноводствене послове

Опис функције

Помаже директору и даје саветодавна мишљења у стручној области за коју је надлежан за финансијско рачуноводствене послове

- припрема и подноси извештаје о реализацији плана рада стручне области са предлозима за унапређивање процеса рада исте;
- прати радни ангажман запослених у квантитативном и квалитативном смислу и сачињава месечне извештаје;
- пружа стручну помоћ директору;
- надзире рад извршиоца послова задужених за непосредну организацију и извршавање поверених послова у стручној области;
- учествује у изради годишњег плана рада и извештаја о раду установе

Руководиоци унутрашњих организационих јединица

Подаци о руководиоцима

Руководилац унутрашње организационе јединице

Име и презиме

др Биљана Митровић

Контакт телефон

011 3442 149

Адреса електронске поште

biljana.mitrovic@nhmbeo.rs

Назив функције

руководилац Геолошког одељења

Опис функције

Планира, организује, прати и контролише реализацију послова, стара се о реализацији плана рада сачињава извештај о раду;

- координира рад и распоређује послове у организационој јединици;
- у сарадњи са директором, уметничким / програмским директором и оперативним / извршним директором предлаже и разрађује програм и план рада;
- стара се о координацији рада са другим организационим јединицама;
- учествује у раду стручних комисија, стручних већа и колегијума

Руководилац унутрашње организационе јединице

Име и презиме

Верица Стојановић

Контакт телефон

011 3442 149

Адреса електронске поште

verica.stojanovic@nhmbeo.rs

Назив функције

руководилац Биолошког одељења

Опис функције

Планира, организује, прати и контролише реализацију послова, стара се о реализацији плана рада сачињава извештај о раду;

- координира рад и распоређује послове у организационој јединици;
- у сарадњи са директором, уметничким / програмским директором и оперативним / извршним директором предлаже и разрађује програм и план рада;
- стара се о координацији рада са другим организационим јединицама;
- учествује у раду стручних комисија, стручних већа и колегијума.

[Назад на Садржај](#)

4. Опис надлежности, овлашћења и обавеза

Статут Природњачког музеја,
Правилник о организацији и систематизацији послова у Природњачком музеју остала нормативна акта утврђена Статутом,
Посебни Колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе,
Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о набавкама,
Закон о раду
Закон о култури,
Закон о музејској делатности,
Закон о културним добрима,
Закон о културном наслеђу,
Закон о јавним набавкама
Закон о платама у државним органима и јавним службама,
Закон о општем управном поступку
Посебни Колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе,
- Правилник о садржају и начину вођења документације о музејској грађи

Подаци о надлежностима, овлашћењима и обавезама

Надлежности, овлашћења и обавезе

Релевантне одредбе прописа којима су надлежности, овлашћења или обавезе утврђени

Пропис из кога произилазе надлежности органа јавне власти

Музејска делатност је јавна делатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа од општег интереса за Републику Србију која подразумева стручни и научни рад на истраживању, прикупљању, евидентирању, сабирању, документационој обради, очувању, конзервацији, реставрацији, чувању, излагању, тумачењу, презентацији и дигитализацији цивилизацијских и културних материјалних, нематеријалних и природних добара у физичком и дигиталном облику у циљу проучавања, едукације, уживања и развоја друштва.

Музејска делатност спроводи се у складу са међународно прихваћеним документима и професионалним стандардима препознатим у Статуту Међународног савета за музеје (ИЦОМ) и Кодексу професионалне етике ИЦОМ, као и ратификованим међународним конвенцијама. Заштита елемената нематеријалног културног наслеђа спроводи се у складу са ратификованим међународним конвенцијама.

На питања у области музејске делатности која нису другачије уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређује заштита културних добара.

Музеј је установа културе која обавља послове заштите уметничко-историјских дела, од значаја за историју природе у складу са прописима којима се уређује заштита културних добара из области петрологије, минералологије, палеонтологије, ботанике, зоологије, ловства и шумарства, на основу акта о оснивању, а у складу са законом, подзаконским актима и Статутом.

Музеј остварује нова истраживања у области уметничко-историјских дела односно у одговарајућим областима биолошких и геолошких наука, заштите животне средине, биотехнологије и музејске педагогије; у области технолошког развоја мера заштите и коришћења уметничко-историјских дела; односно остварује општи интерес у научно-истраживачкој делатности кроз рад истраживачко-развојне пројектне групе, у складу законом, подзаконским актима и Статутом.

Опис овлашћења

Музеј врши делатност заштите и коришћења покретних културних добара, односно обавља послове

заштите уметничко-историјских дела од значаја за историју природе (у даљем тексту: уметничко-историјска дела), у складу са прописима којима се уређује заштита културних добара из области петрологије, минералологије, палеонтологије, ботанике, зоологије, ловства и шумарства и то за: *Минерале; Стене; Руде; Фосиле; Биљке; Животиње; Ловачке трофеје; Прибор за лов; Материјал из области шумарства.*

Музеј је надлежан за заштиту уметничко-историјских дела на целој територији Републике Србије и то оних која су настала, односно нађена:

- 1) на територији Републике Србије, а чувају се на територији Републике Србије или ван ње,
- 2) изван, територије Републике Србије,
- 3) изван територије Републике Србије, а од посебног су значаја за историју и развој природних вредности у Србији, као компаративни материјал, или као интегрални делови шире распрострањеног природног феномена.

Опис обавеза

Обављање музејске делатности обухвата:

- 1) откривање, прикупљање, документовање и обраду музејске грађе;
- 2) истраживање, проучавање и вредновање музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа и музејске документације;
- 3) утврђивање покретних културних добара - музејских предмет и регистровање елемената нематеријалног културног наслеђа;
- 4) утврђивање добара под претходном заштитом и вођење евиденције о добрима под претходном заштитом;
- 5) чување, одржавање и коришћење музејске грађе и музејске документације;
- 6) предлагање, утврђивање, спровођење и праћење спровођења мера заштите музејске грађе и елемената нематеријалног културног наслеђа;
- 7) коришћење музејске грађе и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа у промовисању кроз излагање, публикације, предавања, едукативно-просветни рад и на друге начине;
- 8) вођење прописане документације о музејској грађи, збиркама, музејским активностима и регистрованим елементима нематеријалног културног наслеђа;
- 9) организацију и реализацију сталне поставке и повремених изложби;
- 10) организацију и реализацију уметничких и културних догађаја у оквиру делокруга рада;
- 11) припрему, публикавање и продају музејских издања и пратећег садржаја везаних за делатност;
- 12) спровођење дигитализације музејске грађе, музејске документације и регистрованих елемената нематеријалног културног наслеђа;
- 13) пружање стручне помоћи власницима и држаоцима музејске грађе;
- 14) пружање подршке и стручне помоћи за очување нематеријалног културног наслеђа кроз сарадњу са заједницама које га баштине;
- 15) ревизију музејске грађе и достављање извештаја оснивачу;
- 16) процену културно-уметничке, историјске и научне вредности музејске грађе за потребе евидентирања и осигурања;
- 17) израду стручних мишљења и елабората о музејској грађи, збиркама о којима се старају, као и музејској грађи других физичких и правних лица и елемената нематеријалног културног наслеђа;
- 18) организацију и реализацију израде и продаје сувенира и других промотивних материјала;
- 19) друге послове у складу са законом и другим прописима.

Документација из става 1. тачка 8) овог члана, који се воде у сврху обављања музејске делатности, која садржи податке о личности чува се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, уз обавезу поштовања правила о сразмерности обраде у односу на циљеве и сврху обраде података.

Обавезе које проистичу по неком другом основу

Обавезе органа јавне власти које не проистичу из прописа, већ по неком другом основу

Општи интерес

Покретна културна добра - музејски предмети су добра од општег интереса за Републику Србију која уживају посебну заштиту утврђену законом.

Делатност заштите музејске грађе је од општег интереса за Републику Србију.

Музејски предмети на којима постоји право јавне својине је у својини Републике Србије, у складу са законом.

Средства за заштиту и чување музејске грађе у јавној својини, као и делатност коју обављају музеји чији је оснивач Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Циљеви заштите

Циљеви заштите музејске грађе јесу:

- 1) очување кроз истраживање, откривање, прикупљање, документовање, предузимање мера заштите, спречавање штетних утицаја и обезбеђивање одговарајућих услова за чување;
- 2) проучавање, вредновање, представљање, тумачење и едукација јавности;
- 3) развој музејске делатности кроз управљање и коришћење музејске грађе у задовољавању културних, научних и образовних потреба појединца и друштва;
- 4) очување нематеријалног културног наслеђа кроз сарадњу са заједницама;
- 5) подстицање и подршка унапређењу сарадње музеја у оквиру мреже музеја;
- 6) предузимање мера у циљу спречавања противправног поступања са музејском грађом.

Напомена

Музејску грађу чине музејски предмети, предмети или групе предмета који самостално или заједнички имају посебна својства од значаја за упознавање друштвеног, историјског, уметничког, културног, научног и техничког развоја, природе и њеног развоја, без обзира да ли се налазе у музејима организовани у одговарајуће збирке или изван њих.

Музејска грађа заштићена је законом без обзира на то у чијем је власништву или поседу, односно код кога се налази.

[Назад на Садржај](#)

5. Опис поступања у оквиру надлежности, овлашћења и обавеза

Музеј је правно лице које обавља делатност од општег интереса.

Музеј је јавна служба која обавља послове из делатности културе којом се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање потребе грађана, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у области културе.

Као јавна служба, Музеј је организован и послује као установа чији је оснивач Република Србија. Оснивачка права у погледу именовања директора Музеја (у даљем тексту: директор), председника и чланова Управног одбора Музеја (у даљем тексту: Управни одбор), те председника и чланова Надзорног одбора Музеја (у даљем тексту: Надзорни одбор), врши Влада

Сажет опис поступања органа јавне власти

Поступања по обавезама односно актима

Поступање

Акт из ког произлази обавеза органа јавне власти
СТАТУТ ПРИРОДЊАЧКОГ МУЗЕЈА

Сажет опис поступања

Преириродњачки музеј је у обавези да поднесе годишњи извештај о раду и извештај о финансијском пословању Управном одбору, Надзорном одбору и Министарству културе и информисања у складу са Законом о култури, најкасније до 15. марта текуће године.

Конкретни примери о поступању

Годишњи извештај о раду:

БИОЛОШКО ОДЕЉЕЊЕ Фонд биолошких збирки током 2024. године приновљен је теренском активношћу кустоса (3.504 предмета), поклонима (8 предмета), откупом (19 предмета) у укупном броју од 3.531 музејска предмета.

Теренска активност кустоса биолошког сектора обухватала је истраживање локалитета целе Србије (околина Београда, Фрушка гора, Делиблатска пешчара, Стара планина, Бор, Копаоник, Озрен код Сјенице, околина Кнића, Мокра Гора и др.), али и локалитета земаља у региону (Бугарска, Грчка). Током теренских истраживања прикупљено је укупно 3.504 предмета. Највише примерака сакупљено је на теренским истраживањима за збирку инсеката (2.374 примерака) и за хербаријум (690 примерака).

Као поклон добијено је укупно 8 примерака у оквиру збирке инсеката, од којих је најзначајнији холотип нове врсте *Omiatima tarensis* Pešić&Borovec 2024.

Откупом током 2024 године збирке Биолошког одељења приновљене су у укупном броју од 19 примерака. Миколошка збирка увећана је за 17 модела гљива, а збирка риба са 2 таксидермијска препарата. У оквиру музеолошке обраде биолошких збирки и предмета конзервирано и/или препарирано укупно 3.842 примерака.

Написано је 8.085 етикета за нове предмете: у хербарским збиркама 558 етикета, у збирци инсеката 161, у збирци риба 70 и у збирци водоземаца и гмизаваца 19.

У оквиру научне обраде биолошких збирки идентификовано је укупно 3.842 примерака сакупљеног биолошког материјала.

За потребе Биолошког факултета у Београду, Рударско-геолошког факултета у Београду и Института за заштиту биља и животну средину конзерватор ентоломолог Александар Стојановић одредио је 80 примерка + 160 кутија инсеката у оквиру којих је утврдио 137 врста. За потребе Биолошког факултета музејски саветник М. Никетић идентификовао је 207 таксона.

Током ревизије примерака из Збирки Природњачког музеја ревидирано је 337 врста на основу 348 обрађених примерака; највише за ихтиолошку збирку (224). За потребе Хербаријума Биолошког факултета у Београду музејски саветник Марјан Никетић ревидирао је 19 примерка.

У оквиру музеолошке обраде биолошких збирки инвентарисано је укупно 306 врста и 1.806 примерака од раније необрађеног музејског биолошког материјала. Од тога у збиркама инсеката 1.505, у збиркама водоземаца 19, у збиркама риба 2 и у хербаријумским збиркама 274 примерка. У оквиру Биолошког одељења извршена је категоризација у виду 57 значајних налаза у ГХБП, у

оквиру Збирке сисара категорисано је 4 значајна налаза. Од посебног значаја је откриће нове и ретке врсте за науку *Centaurea ozrenii* из околине Сјенице, затим откриће Панчићеве *Althaea kragujevacensis* након 150 година, као и откриће више нових врста за флору Србије.

У електронску базу унето је 23.772 записа, од чега (6.272 за музејске предмете и 17.500 за литературне флористичке податке). Од записа за музејске предмете збирку инсеката унето је 3.136 записа, док је у хербарским збиркама унето 2.960 записа.

У циљу заштите збирки извршена је замена репелената у хербаријуму док је доливање и замена заштитних течности извршена је у збиркама безкичмењака, Odonata, гмизаваца и риба (у 966 посуда). Криодезинсекција вршена је на материјалу из следећих збиркама: збирка сисара, гмизаваца и у хербаријуму.

Током 2024. године 8 стручних лица посетило је Природњачки музеј и прегледало (идентификовало, ревидирало) 713 музејских предмета, углавном из хербаријума. Фотодокументација Музеја обогачена је током 2024. године са 9.172 фотографија. Конзерватор Александар Стојановић израдио је 3 мулажа за потребе 3 изложбе.

Научна делатност током 2024. године реализована је 13 публикација, односно научних радова и поглавља у монографијама. Објављене су и две научно популарне књиге од стране коаутора Александре Савић „Музеји и комуникација с публиком у 21. веку, савремене праксе“ и „Медицина средњег века у Србији и Хиландарски медицински кодекс, Љубостињска приношења“. Запослени у Биолошком одељењу током 2024 били су уредници у следећим часописима: *Bulletin of the Natural History Museum in Belgrade* 16 (2023), *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium, Botanica Serbica*. Такође су резенцирали 8 научних радова.

Милош Јовић и Александра Савић су учествовали са саопштењем на два међународна научна скупа.

Кустоси биолошког одељења учествовали су на укупно 11 пројеката, међу којима треба поменути следеће: „Прибављање података и друге услуге у циљу наставка израде црвених листа појединачних група организама флоре, фауне и гљива у Републици Србији – 5. фаза“, „ДНК баркодинг Odonata Србије“, „Инвентаризација, таксономска и хоролошка анализа секвестричних гљива Србије и региона“, *Natura 2000*, Црвене листе Србије, „Морфолошка, генетичка и фитохемијска диференцијација представника рода *Hieracium* у југоисточној Европи“, „Хемотаксономска истраживања и биолошки потенцијал групе *Stachys recta* (Ламијацеае) са подручја Балканског полуострва“, „Еколошке мреже и црвене листе Србије“ и остали. Током 2024. године реализовани је стручна посета хербаријумској заштићеној збирци Андрије Волнија у Сремским Карловцима. Марјан Никетић и Милош Јовић су били известиоци за 3 кандидата за одбрану хабилитационог рад за стицање (вишег) музејског звања.

Објављено је 52 научно-популарна прилога у штампаним медијима, као и каталог са изложбе „Недељко Кошанин зачетник модерне српске ботанике“. Такође је публиковано и друго издање каталога изложбе „Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса“.

У електронским медијима објављено је 43, док је у штампаним представљено 6 прилога. Одржано је једно стручно вођење кроз изложбу „Ајкуле“ и 29 вођења кроз изложбу „Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса“. Одржано је 11 стручних предавања у образовним установама и у САНУ. Музејски саветник Марјан Никетић је организовао научни скуп посвећен академику Недељку Кошанину у САНУ, као и полагање венаца на његов споменик. Такође су одржана 4 предавања на јавним манифестацијама и семинарима.

У Центру за маркирање животиња обрађено је више хиљада података о прстенованим птицама и слепим мишевима у сарадњи са колегом Вуком Попићем и Јеленом Николић Антонијевић. Поред тога обавили послати су подаци о нашим птицама са ознаком наше Централне, писане су потврде прстеновачима по дозволи, вођена је евиденције о издатим прстеновима.

Кустоси су писањем текстова и документовањем фотографијама допринели да се ажурирању страница сајта и друштвених мрежа.

Запослени у Биолошком одељењу су током 2024. сарађивали са следећим установама у Србији: Академија уметности Алфа Универзитета у Београду, Архив САНУ, Архитектонски студио МитАрх, Биолошки факултет, Биолошки факултет у Београду, Биолошки факултет у Београду, Ботаничка башта у Београду, Галаксија Нова, Галерија САНУ, Друштво архитеката Београда, Еко етно музеј Шлос у Голубинцима, ИБИСС, Институт Јосиф Панчић, Београд, Канцеларија за културну дипломатију, Мали произвођачи Србије, Музеј афричке уметности, Музеј Рудничко-таковског краја,

Музејско друштво Србије, Надежда Скочајић, Народна библиотека Србије, Народни музеј Аранђеловац, Народни музеј Зрењанин, Народни музеј Краљево, Народни музеј Крушевац, Народни музеј Србије, Организација Оквир Живота, Мионица, Палата науке, Пета београдска гимназија, Пољопривредни факултет Нови Сад, Радио-телевизија Србије, САНУ, Универзитет Сингидунум и Факултет драмских уметности, Центар за културу Кладово, Центар за мултидисциплинарне студије, Рибарски аласи и Аспринт, Царина Србије, Министарство животне средине. Међународна сарадња реализована је са Универзитетом у Дебрицину, IUCN, UNDP, Миколошка лабораторија Биолошког института државног универзитета Ћирило и Методије у Скопљу.

ГЕОЛОШКО ОДЕЉЕЊЕ

Фонд геолошких збирки је обogaћен како теренском активношћу кустоса, тако и откупом. Теренске активности обухватале су рекогносцирање профила и прикупљање фосилног материјала на подручју целе Србије, укључујући околину Ваљева, Мионице, Ограђенице, Божурице, Осмакова, Костолца, Сланаца, Јеловика, Звонца, Нашушковице, Валниша, Враништа, Вина, Брајковца, Макиша, Јанде, Батајнице, Сурчина, Гроцке и других локалитета. Сакупљено је 77 фосилних врста, 660 фосилних предмета, као и преко 2.770 кг седимента који је обрађен палеонтолошким методама. Набавка фосилних предмета обухватила је откуп 9 примерака, укључујући фосилизовани трилобит *Walliserops* sp. sff. *trifurcatus* и за Палеоботаничку збирку врсте као што су *Inopinatella* sp., *Betulites* (*B. oblongus*, *B. obtusus*, *B. rotundatus*), *Daphnophyllum dakotensis*, *Rhamus inaeuilateralis*, *Viburnum lesquereuxii*, *Chlorophyta* и *Araucarioxylon arizonicum*. Такође, ангажовањем вајарке, направљена су два модела фосилних биљака.

Примењено је неколико метода палеонтолошких истраживања ради издвајања фосила из седимента, као што су испирање, сушење, просејавање, издвајање испод стоне и бинокуларне лупе и др. Ове методе су довеле до следећих резултата:

- У процесу конзервације обрађено је 29.944 примерка из постојећих збирки: Минералшке 176 примерака, Петролошке 200 примерака, Студијске збирке Петра С. Павловића 27.000, Палеоботаничких збирки 1.640, Збирке кенозојских инвертебрата 863 примерка и др.
 - Препарирано је 1.430 примерака за: Збирку терцијарних сисара 490 примерака, Збирку кенозојских инвертебрата 540 и Збирку терцијарних риба гмизаваца и водоземаца 400 примерака. Етикетирана су 447 нова предмета и 524 предмета у постојећим збиркама као резултат ревизије у геолошким збиркама. У Збиркама музеја, детерминисано 230 врста од 6.810 примерака, највише у Палеоботаничким збиркама и у Студијској збирци Петра С. Павловића.
- Настављена је квантитативна ревизија збирки. У складу са Одлуком Природњачког из 2021. године таксономски је ревидирано 231 врста од 8.996 примерака. Највише је ревидирано у Збирци палеогених и неогених ситних сисара, 44 врсте од 2.012 примерака. Инвентарисано је 123 врсте које укупно броје 8.872 примерка.

Значајним налазним су установљене:

- Нове врсте за ЈИ Европу у Збирци палеогених и неогених ситних сисара: *Amphiperatherium minutum*, *Amphiperatherium exile* *Peratherium* sp.;
- Ново подручје - рудистне шкољке из збирке Бескичмењаци мезозоица;
- нова врста за науку - *Vitrea virgo* Gojšina & Dedov, sp. nov. у Општој збирци Mollusca.

У електронској бази података дигитализовано је 1.982 предмета, најбројнији су подаци у Збирци палеогених и неогених крупних сисара и Збирци кварталних крупних сисара 680 уноса.

Као и претходних година настављено је обављање техничких послова у збиркама (заштита / пластификација етикета, замена амбалаже новим картонским кутијама и гајбама, чишћење од прашине, фарбање фијока, замена прекривки, и сл.)

У фотодокументацији Музеја приновљено је 4.051 фотографија која обједињује фотографије примерака из збирки, детаље са терена, моменте током одржавања важних догађаја и др.

Током 2024. године публикована су четири (4) научна рада у водећим међународним часописима, два (2) абстракта и саопштења су објављена на међународном скупу; објављен је један (1) рад у часопису националног значаја; објављено је једно (1) саопштење у изводу на међународном скупу. За време 2024. године, у сарадњи са Српским геолошким друштвом, Природњачки музеј је учествовао у организацији међународног скупа „100 Years of the Paratethys – Conceptual History and Modern Challenges“. Скуп је одржан у периоду од 30.09. до 01.10.2024. године у Српској академији наука и уметности. Поред самог скупа, Природњачки музеј је допринео реализацији обиласка Галерије Природњачког музеја, где су учесници скупа имали прилику да погледају изложбу „Минерална блага Југославије“. На скупу су учествовали и кустоси геолошког одељења, који су

представили своје радове: Маран Стевановић, А. и Д. Ђурић усменим излагањем, а С. Алабурић и Б. Митровић постер презентацијом.

На међународним конгресима, колеге су биле активни учесници на ЕУРОКАСТ 2024 у Риму, конференцији Унеско у Паризу, као и на NECLIME скуп у Алмати (Казахстан).

Као и претходних година, настављен је рад на научном - међународном пројекту "Палеоген - истраживање најстаријих сисара Балкана" у сарадњи са Фондацијом „Ханс де Брајн“, са Утрехтског универзитета у Холандији.

Једна од новина у 2024. је реализација стручног пројекта Матичност. Кустоси геолошког одељења сачинили су комисију од три члана др Биљана Митровић, Сања Алабурић и Бранко Радуловић; обишли су два музеја у Србији / Музеј Срема у Сремској Митровици (21. 11) и Народни музеј у Чачку (14.11).

Чланство у научним и стручним друштвима остварено је активним радом у одборима, учешћем на састанцима, координацији рада, као и у организацији конференција и других активности. Међу организацијама у којима је учешће било активно налазе се: ICOM, Српско геолошко друштво, Комитет за геонауку и геонаслеђе, Комисија Републике Србије за сарадњу са Унеском, ACTA Musei Macedonici Scientiarum Naturalium, Природњачки музеј Скопље, Бугарско геолошко друштво и други. Учесћем на пројектима остварена је директна и индиректна корист, што доприноси повећању угледа Музеја као установе са стручним и научним кредибилитетом.

Предавања у образовним установама и медијима одвијала су се у складу с актуелним догађајима као и интересовањима јавности. То је обухватило давање изјава и интервјуа, писање текстова, пружање информативних података и слично, који су били објављени у недељним и месечним часописима као што су Илустрована политика, Планета, Новости, Недељник, Дневник, Политикин забавник, НИН и други.

Настављена су предавања у установама које су већ биле познате по сарадњи, као што су Биолошки факултет, Хералдички клуб ХЕК, Истраживачка станица Петница, Научно истраживачки камп „Стрелац“ у Бабушници. Сарадња се наставила и кроз креативне радионице са вртићима, а музеј је учествовао и на манифестацијама као што су Мамут фест у Кикинди и Дан планете Земље.

Такође, рад на ажурирању података за сајт музеја настављен је објављивањем текстова о стручним и научним активностима.

Музејски стручњаци су сарађивали са појединцима и установама у земљи, на тај начин што су размењивали стручне и научне резултате, детерминисањем прикупљеног и ревизијом постојећег материјал из њихових природњачких збирки.

Настављена је сарадња са појединцима и следећим сродним установама у земљи: Биолошким факултетом, НП Ђердап, ЈП Национални парк - Фрушка Гора, Покрајински завод за заштиту природе - Нови Сад, Геоинститут, Завод за заштиту природе, Институт „Јован Цвијић“, ИБИСС, Народним музејем Краљево, Рударско-геолошким факултетом, Српско геолошким друштвом, Министарством заштите животне средине (Радна група за успостављање геопаркова у Србији), Ботаничком баштом, Музејем Срема, Музејем Југославије и др.

Као и претходних година одржава се и међународна сарадња у виду заједничког рада на терену, размене литературе, заштите објеката геонаслеђа, упоређивања и детерминација фондовских збирки у циљу писања монографија, научних радова и пројеката али и потенцијалних ревизија збирки.

Сарадња се обављала са сродним институцијама и музејима из Европе и шире; Факултет геолошких наука у Утрехту, Лаб за биолошка истраживања у Хетлингену, Геолошким заводом Загреб, Природњачким музејима (Будимпеште, Беча, Лондона, и др.), Геолошки институт при Руској академији наука, Департмен за Антропологију – Винипенг, Универзитет Егеј у Измиру и др.

Статистички и други подаци

Извештај подносе

-Група за едукацију, комуникацију и маркетинг;

-Група за изложбене послове – Галерија;

Ову делатност су обављали сви запослени у Групи у делокругу својих циљних група. Обавештавање

циљних група (званице за отварање изложби, медији) обављале су Тамара Огњевић и Наташа Војводић, распоређене на месту ПР музеја, док су Драгана Вучићевић и Симка Вукојевић обавештавале циљне групе у оквиру школских посета. Обавештавање школска и туристичких организација радили су и Александар Матић и Милица Ракић, организатори туристичке и услужне делатности у Галерији на Калемегдану.

Велики број комуникационих послова је обављен на друштвеним мрежама – онлајн. Вођење друштвених мрежа обављала је Симка Вукојевић. У послове вођења и припреме материјала за друштвене мреже била је укључена Тамара Огњевић, односно од априла 2024. године Наташа Војводић.

Администрацију сајта (рубрика вести, продавнице), како би били ажурни и поред техничких проблема на самом сајту, обављала је Оливера Аломеровић, библиотекар и Симка Вукојевић, музејски педагог.

Поред прихвата школских посета и стручних вођења, организована су ауторска вођења као пратећи програм изложбе „Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса“ која су имала запажен број посетилаца. Др Урош Бузуровић, аутор изложбе је одржао 27 ауторских вођења којима је присуствовало више од 300 деце, младих и одраслих. Ауторска вођења су реализована и након отварања гостујућих изложби у Народном музеју Кикинда, Музеју Херцеговине у Требињу, Библиотеци „Љубиша Р. Ђенић“ у Чајетини.

Пракса ауторских вођења је настављена и током изложбе „Минерална блага Југославије: примерци из поклон збирки Јосипа Броза Тита“ и до краја децембра месеца је организовано 5 ауторских вођења које је водила Душица Стојановић, кустоскиња Музеја Југославије и један од аутора изложбе.

Од јуна до августа месеца, у оквиру Летње школе, коју је организовао Александар Матић, организатор туристичке и услужне делатности, реализовано је 12 тематских различитих радионица летње школе које су покривале различите области биологије и геологије. Радионице су осмислили и реализовали волонтери Милица Димитријевић, Јулија Савић и Марко Славуј, као и кустоси Зорана Марковић и Ранко Пејовић.

У летњем периоду, у сарадњи са Дечијим иновационим центром за децу узраста до 12 година су организоване радионице Лего роботике и програмирања. Радионице су реализоване у 4 термина у Галерији Природњачког музеја и обухватиле су 170 деце различитог узраста.

Када се говори о програмима за публику који имају изражен стручни и научни карактер, реализоване су три активности:

- За ученике Техноарт средње школе за машинство и уметничке занате у Београду организована је посета геолошким збиркама. Драгана Ђурић, музејски саветник је организовала и координисала програмом посете, док су их кустос Бранко Радуловић и конзерватор Ненад Младеновић упознали са различитим начинима конзервације и чувања различитих фосила и минерала у депоима Музеја.
- Биолошке збирке су посетили студенти Биолошког факултета. Посету је организовала и координисала Дубравка Вучић, музејски саветник.
- Са ученицима биолошко-хемијског одељења Пете београдске гимназије је реализовано низ предавања, едукативних теренских радионица у Ташмајданском парку, као и низ других активности. Програм је организовао Милош Јовић, музејски саветник, у сарадњи са осталим кустосима Биолошког одељења.

Организоване су и креативне радионице посвећене актуелним изложбама, као и програм „Музеј у гостима код вас“ који су реализовали Драгана Вучићевић, Симка Вукојевић, Сања Албурић и Ранко Пејовић. Радионица у простору Зеленог салона Галерије под називом „Зачин у храни и на слици“, реализована је у сарадњи са Народним музејем Србије, а према идеји Драгане Вучићевић, више кустоскиње и мр Иване Јанковић, музејске саветнице (Народни музеј Србије). Радионицу „Птице Београда“ посвећену Дану планете Земље су реализовале Драгана Вучићевић и Јелена Николић Антонијевић, кустос приправник-орнитолог. Програм „Ледено доба и кромањонци“ је реализован у Кабинету „Јосиф Панчић“, у згради Музеја у Његошевој, намењен је предшколском узрасту, а реализовале су га Сања Алабурић и Драгана Вучићевић, уз техничку помоћ Бранка Радуловића, кустоса геолога.

Природњачки музеј је са својим програмом учествовао на манифестацији „Ноћ истраживача“ коју организује Центар за промоцију науке, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“, Природно-математички факултет Универзитета у Нишу и Универзитет у Крагујевцу. Учесће музеја на овој манифестацији посвећеној популаризацији науке, имао је за циљ да са једне стране повећа видљивост научно-истраживачких процеса у музеју које су повезане са примарним музеолошким

наукама -биологијом и геологијом, те да различите истраживачке процесе музеја приближи јавности. У оквиру програма Ноћ истраживача, која се одвијала на две локације, под слоганом манифестације „Пажња! Наука на путу“, у галерији Природњачког музеја на Калемегдану одржана је радионица Минерали на путу, аутора Драгане Вучићевић, у којој су учествовали различити узрасти, од деце предшколског узраста до средњошколаца. Под овим слоганом, осмишљени су такође и материјали који приказују активности Центра за маркирање животиња при Природњачком музеју, као и ДНК лабораторије и представљени неки од експоната из збирки Природњачког музеја у Београду. Активност су реализовали Вук Попић, Милош Мрваљевић, Зорана Марковић и Симка Вукојевић, уз подршку Боре Милићевића, илустратора и Пеђе Илића, који је урадио припрему за штампу материјала.

У организацији Драгане Ђурић, музејског саветника реализован је низ предавања и активности за полазнике Истраживачке станице Петница. Упознавање са фосилним предметима из збирки музеја, као и упознавање са различитим поступцима приликом издвајања фосила и конзерваторско-рестаураторским радовима, неке су од практичних активности које су организоване за полазнике. Ову активност су реализовали Драгана Ђурић, Ненад Младеновић и Ранко Пејовић.

Природњачки музеј је традиционално и ове године учествовао у оквиру петодневног научно-истраживачког кампа у Стрелцу у Бабушници (општина Пирот). Камп је усмерен на подршку развоју талената и потенцијала деце из угрожених средина, али и на промоцију богатог биолошког и геолошког наслеђа овог краја. Истраживачке теме које се током трајања манифестације обрађују су разноврсне и имају за циљ да промовишу флору и фауну овог краја, разноврсне геолошке и морфолошке структуре и уопште локално природно наслеђе. Природњачки музеј својим учешћем даје подршку овом кампу и учествује са својим програмом који је сваке године другачији. Ову активност су реализовали Ранко Пејовић и Симка Вукојевић.

По позиву, ученицима прве године Филолошке гимназије, Драгана Вучићевић је одржала предавање о програмима Музеја, уз презентацију ауторске изложбе „Природа и језик“, уз живу дискусију након предавања.

У Народном музеју, истовремено са традиционалном смотрам Археолошки филм, чији је ове године домаћин био Јапан, а у оквиру традиционалне сарадња кустоскиња мр Иване Јанковић, музејске саветнице Народног музеја и Драгане Вучићевић (Природњачки музеј), реализована је радионица „Шта можемо да научимо о Јапану“, на којима су се ученици упознали са традиционалним јапанским техникама сликања, али и зачинама који се користе у јапанској кухињи (док се у Галерији одржавала изложба о зачинама), као и о неким животињама које живе у Јапану.

„Мамуфест“ је дечија манифестација која се сваког септембра одржава у Народном музеју у Кикинди, а на којој Природњачки музеј дуги низ година учествује са својим програмом. Ову активност су реализовали Ранко Пејовић, Наташа Војводић и Симка Вукојевић.

Кратко излагање о Јосифу Панчићу, уз помињање његових заслуга за оснивање Природњачког музеја, а у оквиру књижевне промоције романа „Дечаци Панчићеве улице“ аутора Димитрија Драгићевића, одржане 31. октобра у Музеју Вука и Доситеја, као гост је, уз осврт на књигу и сам наслов, уприличила Драгана Вучићевић.

У намери да се палеонтолошки локалитет „Пребреза“ препозна као важан део културног и историјског наслеђа, низ активности се организује са локалним становништвом и ученицима средњих школа овог краја. Активности за публику укључују посету локалитету и представљање изложбе на отвореном, као и низ предавања која држе кустоси Природњачког музеја. Активност се реализује у организацији др Драгане Ђурић.

Радионице „Село некад и сад“ и „Јесен у шуми“ у вртићима Мали чаробњак и Еурокидс, остварили су кустоси Драгана Вучићевић и Сања Алабурић уз асистенцију колега Бранка Радуловића и Ранка Пејовића.

Природњачки музеј је ове године учествовао и на туристичкој манифестацији „Београдски манифест“ као и Сајму књига у Београду.

7. ГРУПА ЗА ИЗЛОЖБЕНЕ ПОСЛОВЕ-ГАЛЕРИЈА

Током 2024. године реализоване су две изложбе: Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса, аутора др Уроша Бузуровића и Минерална блага Југославије: примерци из поклон збирке Јосипа Броза Тита, аутора др Александра Луковића и Душице Стојановић из Музеја Југославије.

Изложба: БИЉКА КАО ЗАЧИН: У царству боја, мириса и укуса

15.12.2023 – 18.8.2024.

Изложба Биљка као зачин отворена је 15. децембра 2023. године и од самог отварања привукла је

велику пажњу публике и медија. Током целе године, изложба је била изузетно посећена, што потврђује више од 5.000 организованих туристичких и школских посета. Укупно је евидентирано 12.664 посетилаца током трајања поставке.

Изложбу је пратила репрезентативна публикација аутора др Уроша Бузуровића и др Александре Маран Стевановић, као и бројни програми намењени публици свих узраста. Програми, нарочито радионице и рођенданске прославе за најмлађе, били су веома добро прихваћени и пажљиво праћени од стране посетилаца.

Изложба: МИНЕРАЛНА БЛАГА ЈУГОСЛАВИЈЕ. Примерци из поклон збирке Јосипа Броза Тита 23.9.2024 – март .2025.

Збирка минерала чији су предмети у фокусу изложбе део је колекције Музеја Југославије. Ова збирка броји 850 примерака руда које је Јосип Броз примио као поклон од различитих дародаваца, југословенских организација, удружења, страних државника и делегација. Изложба „Минерална блага Југославије: примерци из поклон збирке Јосипа Броза Тита“ настала је у сарадњи кустоса Природњачког музеја и Музеја Југославије како би се посетиоцима понудила два начина читања збирке минерала. С једне стране ставља се акценат на руде као природно богатство, а с друге је у фокусу друштвено-политички контекст настанка ове колекције.

Осим тога, ако се ови предмети посматрају кроз призму геолога и кустоса минералога, збирка поклона Јосипа Броза Тита намеће се и као колекција ретких, занимљивих и вредних примерака рудног богатства југословенске, али и светске баштине.

Изложбу је од отварања до 31.12.2024. посетило 4.275 људи.

План рада

План рада, извештај о раду или други документ сродне природе

Годишњи програм рада за 2025. са пројекцијом за 2026. и 2027.

Одлука о усвајању

Управном одбору, поднет је предлог годишњег програма рада са финансијским планом за 2025. и пројекција годишњег програма рада са финансијским планом за 2026. и 2027. годину, у законом утврђеном року.

Одлука о усвајању предлога годишњег програма рада са финансијским планом верификована на седници у законом предвиђеном року.

Линк ка месту са кога се документи могу преузети

<http://www.nhmbeo.rs>

Напомена

Управни одбор усвојио поднети предлог годишњег програма рада са финансијским планом за 2025. годину, једногласно.

Саставни део одлуке, приказ предлога годишњег програма рада за 2025. годину, са спецификацијом потребних средстава за извршење истог.

У прилогу одлуке предлог годишњег програма рада са финансијским планом, пројекција потребних средстава за реализацију планираних активности за 2025. и 2026. годину.

Приказ редовних и програмских делатности са уводним делом, урађен према инструкцијама надлежног министарства исти је у прилогу и саставни је део ове одлуке.

Назад на Садржај

6. Прописи које орган јавне власти примењује у свом раду и прописи за чије доношење је надлежан

Покретна културна добра - музејски предмети и регистровани елементи нематеријалног културног наслеђа су добра од општег интереса за Републику Србију која уживају посебну заштиту утврђену законом.

Делатност заштите музејске грађе и нематеријалног културног наслеђа је од општег интереса за Републику Србију.

Музејски предмети на којима постоји право јавне својине је у својини Републике Србије, у складу са законом.

Средства за заштиту и чување музејске грађе у јавној својини, као и делатност коју обављају музеји чији је оснивач Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Прописи

Прописи којим је утврђена надлежност

Пропис којим је утврђена надлежност органа јавне власти, односно послова које обавља

Назив прописа

Закон о културним добрима,
Закон о музејској делатности,
Закон о културном наслеђу,

Линк

<https://www.kultura.gov.rs/tekst/43/zakoni-i-uredbe.php>

Други прописи које орган јавне власти примењује у свом раду

Списак других прописа које орган јавне власти примењује у свом раду

Закон о раду,
Закон о јавним набавкама,
Закон о библиотечкој информационој делатности,
Закон о безбедности и здрављу на раду
Закон о платама у државним органима и јавним службама ,
Закон о архивској грађи и архивској делатности,
Правилник о садржају и начину вођења документације о музејској грађи,
Правилник о програму и начину полагања стручног испита у музејској делатности друга акта која се односе на музејску делатност

Прописи које је орган јавне власти сам донео

Прописи које је орган јавне власти сам донео

1. Статут усвојен, поседује сагласност, 2017. усаглашавање са Законом о музејској делатности.

2. Правилника о организацији и систематизацији послова, у Природњачком музеју, 2023. поседује сагласност.

3. ПРАВИЛНИК о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступака набавки и праћења извршења уговора о донет, у јулу 2020 усаглашен са Законом о ЈН.

4. АКТ О УПРАВЉАЊУ СУКОБОМ ИНТЕРЕСА У ЈАВНОЈ СЛУЖБИ, донет од Управног одбора 24. 12. 2019. Усаглашен, према инструкцијама Агенције за борбу против корупције,
5. Правилником о стицању и расподели сопствених прихода донет од Управног одбора 27.8.2019. усаглашен,
6. Правилник, Правила заштите пожара усклађен са Законом о о заштити од пожара и донет у новембру 2018
7. Правилник о поступку унутрашњег узуњивања донт и усвојен 2015. Усклађено са (закон о ратификацији Конвенције уједињених нација против корупције ("Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 12/2005), као и Закон о потврђивању грађанскоправне Конвенције о корупцији ("Сл. гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007).
8. Правилник о безбедности и здрављу на раду донет 2009 , исти се треба усагласити са новим Законом о безбедности и здрављу на раду.
9. Правилник о организацији буџетског рачуноводства, донет 2009. исти се треба усагласити са новим законом о буџетском рачуноводству,
10. Листа категорија регистратурског материјала са роковима чувања, нова израђена и усклађена са Законом о о архивској грађи и архивској делатности, послата Архиву , чека се сагласност,
11. Правилник о коришћењу службеног возила у приватне сврхе 2012. (стављен ван снаге)
12. Правилник за прстеновање птица 2014.
13. Пословник о раду Управног одбора донет 2017. Од стране Управног одбора
14. Правилник о увећању плата запослених из сопствених средстава донет и усвојен од стране Управног одбора 2019.
15. План примене превентивних мера за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширење епидемије заразне болести КОВИД -19. донет 2020. Према инструкцијама МКИ -а , усклађен са Законом о безбедности и здрављу на раду,
16. Правилник о раду библиотеке ПМ 2021.
17. Упутство о ревизији збирки ПМ 2022.
18. Упутство измештање/отпис/ излучивање музејских предмета из збирки Природњачког музеја у предлогу и изради.
19. Информатор о раду 2020,
20. Правилник о канцеларијском и архивском пословању.
21. Статут о изменама и допунама Статута 2021.
22. Листа категорија документарног материјала са роковима чувања 2021.
23. Правилник о накнади трошкова превоза за долазак и одлазак са рада 2022.
24. Одлука о распореду радног времена 2022.
25. Правилник о начину управљања и коришћења службених возила и приватних аутомобила у службене сврхе 2022.

26.План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.

27.Програм за остваривање родне равноправности.

28.Правилник о заштити података о личности 2025.

Напомена

Статут је основни општи акт.

Статут се доставља на сагласност Министарству.

У Музеју се доносе и други општи акти који морају бити у сагласности са Статутом и законом.

Правилник о организацији и систематизацији послова доноси директор и доставља на сагласност Министарству.

[Назад на Садржај](#)

7. Стратегије, програми, планови и извештаји које је донео орган јавне власти или су у поступку припреме

Природњачки музеј подноси надлежном министарству предлог годишњег програма рада и предлог финансијског плана за наредну годину и пројекцијама за наредне две године, најкасније до 20. јула текуће године.

Стратегије програми планови извештаји

Списак

Назив стратегија, програма, планова и извештаја које је, у оквиру своје надлежности, орган јавне власти донео

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

- **Трајно решење смештаја Музеја** (израда пројектног задатка и дефинисање просторно-програмског концепта нове зграде; расписивање конкурса урбанистичко-архитектонског решења; израда планског документа за изградњу новог објекта Музеја; реализација програма изградње новог објекта Музеја)
- **Управљање збиркама** (ревизија, обогаћивање, заштита и дигитализација постојећег фонда; превентивна и куративна заштита; конзервација и заштита)
- **Позиционирање и већа видљивост Природњачког музеја** (обновити и/или успоставити тешњу сарадњу са музејима у Србији који имају природњачке збирке; активирати рад Природњачке секције Музејског друштва Србије, иницирати предлог о оснивању стручне групе Националног комитета ICOM Србија за природњачке збирке, ICOM-NATHIST Србија)
- **Развој публике - фокус на посетиоце** (повећање броја посетиоца истраживањем и увођењем интерактивних облика рада; набавка опреме за дигиталне и интерактивне изложбене презентације, као и опреме за посетиоце са посебним потребама; едукативни рад; културолошки рад)
- **Управљање људским ресурсима** (планирање кадрова, обука и развој, помоћ запосленима, регрутација и селекција, организациони развој, безбедност и здравље на раду)
- **Сарадња** – активности око унапређења: стручних контаката, стручних боравака у сродним музејима у иностранству; сарадње са сродним научним установама (факултетима, институтима, Заводима за заштиту природе) у циљу пропагирања и доприноса глобалне заштите културне и природне баштине Србије; сарадње са свим музејима и установама у Србији који поседују природњачке збирке.
- **Издавачка делатност**
- **Маркетинг**

Стратегије програми планови извештаји у припреми

Списак

Назив прописа, стратегија, програма, планова и извештаја из делокруга органа јавне власти, а који су у поступку припреме

СТРАТЕШКИ ПРАВАЦ

- Дигиталне технологије
- Рад на нивоу државе
- Међународна сцена
- Београд

Напомена

Природњачки музеј је у обавези да наменски користи одобрена финансијска средства и поднесе извештај о реализацији културних програма и пројеката у року од 30 дана по завршетку програма, односно пројеката за које су додељена буџетска средства са доказима о наменском коришћењу финансијских средстава.

Природњачки музеј је као и остале установе културе је у обавези да подноси извештај о петогодишњем раду и стратешки развојни план за наредних пет година.

[Назад на Садржај](#)

8. Подаци колегијалних органа о одржаним седницама и начину доношења одлука

-Директор руководи радом Музеја.

Директора именује и разрешава Влада.

-Музејом управља Управни одбор.

- Управни одбор има пет чланова. Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава Влада.

Управни одбор се конституише на првој седници након именовања.

-Надзорни одбор обавља надзор над пословањем Музеја. Надзорни одбор има три члана.

Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава Влада, у складу са законом.

Председник и чланови Надзорног одбора именују се на период од четири године и могу бити именовани највише два пута.

У Надзорном одбору, полна структура је два према један.

За члана Надзорног одбора не може бити именовано лице које је члан Управног одбора.

Влада може да, до именовања председника и чланова Надзорног одбора, именује вршиоце дужности председника и чланова Надзорног одбора.

Влада може именовати вршиоца дужности председника и чланова Надзорног одбора и у случају када председнику односно члану Надзорног одбора престане дужност пре истека мандата.

Вршилац дужности председника односно члана Надзорног одбора може обављати ту функцију најдуже једну годину.

Начин доношења одлука о питањима из надлежности органа

Опис и информације

Информације о томе на који начин се доносе одлуке о питањима из надлежности

Управни одбор пуноважно одлучује ако је на седници присутно више од половине укупног броја чланова, а одлуке доноси већином гласова присутних чланова.

Члан Управног одбора који се не слаже са одлуком, може издвојити своје мишљење.

Одлуке којима се доноси Статут, његове измене и допуне, предлоге одлуке о статусним променама и образложен предлог листе кандидата за директора, Управни одбор доноси већином гласова укупног броја чланова

Надзорни одбор пуноважно одлучује ако седници присуствује више од половине укупног броја чланова, а одлуке доноси већином гласова.

Члан Надзорног одбора који се не слаже са одлуком, може издвојити своје мишљење.

Подаци о седницама

Седнице

Седница

Време одржавања

Седнице се одржавају у складу са договором и предлогом председника УО и директора Музеја чланова УО и НО и заказују се 5 дана унапред

Место одржавања

Природњачки музеј

Подаци о одлукама које су донете

Управни одбор се одржава у току календарске године, миним три пута а Надзорни одбор минимум

два пута. Води се записник на седници и подноси извештај о одржаним седницима у складу са Законом о култури.

Одлуке се доносе у складу са Статутом и утврђеном надлежношћу Управног одбора. Исте се достављају и надлежном министарству културе.

[Назад на Садржај](#)

9. Услуге које орган јавне власти пружа заинтересованим лицима као и поступак ради пружања услуга

У Музеј је установа културе у којој се рад организује у организационим јединицама које представљају основне делове процеса рада у остваривању делатности Музеја.

У Одељењу биолошких збирки обављају се послови основне делатности који произлазе из законских обавеза Музеја, као установе од посебног републичког значаја.

У оквиру одељења обављају се послови заштите, биолошких и осталих природњачких културних добара.

У Одељењу геолошких збирки обављају се послови основне делатности који произлазе из законских обавеза Музеја, као установе од посебног републичког значаја.

У оквиру одељења обављају се послови заштите, геолошких и осталих природњачких културних добара.

У Одељењу за едукацију, комуникацију и маркетинг музеја обављају се послови координације и рада на пројектима, изложбама, који се релизују у Галерији и другим установама у зависности од плана годишњег програма рада.

У Одељењу општих и правних послова обављају се правни послови, везани за извршење делатности Музеја у складу са условима и на начин прописан законима и општим актима; послови који су везани за радноправни статус запослених; вођење евиденције; развој кадрова и предлагање мера за унапређење развоја кадрова; и унапређење кадрова; послови организовања и реализације поступака јавних набавки; припрема плана јавних набавки за Музеј; спровођење прописа из области безбедности и здравља на раду; као и други нормативно правни; управни послови; општи послови.

У Одељењу општих и правних послова обављају се и послови у складу са законом о библиотечко-информационој делатности, закона о старој и реткој библиотечкој грађи, правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности.

У Одељењу финансија обављају се сви рачуноводствено финансијски послови, обрачун плата, израда финансијских извештаја, израда завршног рачуна, вођење благајне, књижење и сл.; извршавају се послови који се односе на: планирање, припрему, израду финансијског плана за Музеј, припрема.

У Одељењу Галерија Музеја на Калемегдану (у даљем тексту: Галерија) се обављају послови: излагања и презентације културних добара, одржавања промотивних и пропагандних акција и манифестација; продаја публикација и сувенира; организовање промотивних и пропагандних акција и манифестација Музеја.

Списак услуга

Услуге које орган јавне власти, у оквиру надлежности, непосредно пружа заинтересованим физичким и правним лицима

Подаци о услугама које орган јавне власти, у оквиру надлежности, непосредно пружа заинтересованим физичким и правним лицима

Назив услуге

Делатност музеја, галерија и збирки

Опис пружања услуге

Остваривање општег интереса у култури и спровођењу културне политике као скупа циљева и мера подстицање културног развоја

Напомена

Културном делатношћу, у складу са Законом о култури везано за установе заштите Музеј, сматрају се послови делатност заштите у области покретних културних добара;

[Назад на Садржај](#)

10. Преглед података о пруженим услугама

Укупна годишња посета изложбама у Галерији Природњачког музеја током 2025. године износи 14.676 посетилаца. Посета гостујућим изложбама у Србији износи 24.330 посетилаца, док је посета манифестацијама и додатним програмима у Београду износила 76.039 посетилаца. Укупна посета свим делатностима Музеја (Београд и Србија) износи 115.045 посетилаца.

Подаци о пруженим услугама у претходној и текућој години

Статистички преглед

Број тражења одређене услуге, број случајева када је услуга пружена (посебно у року и после истека рока)

Назив услуге	Претходне године	Текуће године	Пружено у року	Пружено по истеку

Додатни подаци о пруженим услугама

Предузете мере

Број и врсте предузетих мера од стране органа јавне власти, број случајева у којима су коришћена правна средства и податак о томе како је одлучено по тим правним средствима

Музеј је правно лице које обавља делатност од општег интереса.

Музеј је јавна служба која обавља послове из делатности културе којом се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољавање потребе грађана, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у области културе.

Праћење тока поступка

Претрага или добијање информација о поступцима који су у току

<http://www.nhmbeo.rs>

Напомена

Музеј у оквиру делатности заштите уметничко-историјских дела:

1) Прикупља, сређује, чува, одржава и користи уметничко-историјска дела и то:

(1) чува и одржава уметничко-историјска дела која се налазе у Музеју;

(2) стара се о чувању и одржавању заштићених уметничко-историјских дела која се налазе ван Музеја на територији Републике на којој врши делатност заштите;

(3) обезбеђује коришћење уметничко-историјских дела у културне и друге сврхе путем њиховог излагања у оквиру сталних или повремених изложби и на други начин у складу са Законом о културним добрима;

(4) обезбеђује стални надзор уметничко-историјских дела од стране за то оспособљених радника;

2) Систематски истражује и евидентира уметничко-историјска дела која уживају претходну заштиту;

(1) предлаже и утврђује културна добра;

(2) предлаже културна добра од изузетног и од великог значаја на основу претходно спроведене категоризације;

3) Предлаже и прати спровођење мера заштите уметничко-историјских дела;

4) Утврђује и води регистар и документацију уметничко-историјских дела;

5) Спроводи мере техничке и физичке заштите уметничко-историјских дела;

6) Издаје публикације о природњачким културним добрима и о резултатима њихове заштите, научног и стручног проучавања и анализе;

7) Организује предавања и друге пригодне облике културно-образовне делатности;

8) Пружа стручну помоћ на чувању и одржавању уметничко-историјских дела сопственицима и корисницима тих добара;

9) Стара се о коришћењу уметничко-историјских дела у сврхе одређене законом;

10) Обавља друге послове из области заштите уметничко-историјских дела утврђене законом и на основу њега, односно овим статутом.

Музеј може, без уписа у судски регистар Привредног суда, обављати и друге делатности, које служе делатностима уписаним у регистар Привредног суда, и то:

о изнајмљивање музејског простора за предавања, конгресе, изложбе и друге манифестације физичким и правним лицима, у складу са законом, музеолошким стандардима, програмом и концепцијом рада Музеја;

о изнајмљивање опреме и другог инвентара и уступање права за објављивање и репродуковање музејског материјала и др.

о издаје и дистрибуира књиге, каталоге, часописе и друге научне, научно-популарне, стручне и едукативне публикације и помаже дистрибуцију на мало продукције других издавача у области пропаганде заштите уметничко-историјских дела.

о израђује и продаје и разгледнице, филателистички материјал, аудио и видео записе о природним добрима, као и сувенире, бижутерију и накит од природних материјала и едукативне публикације.

о ради пропагирања уметничко-историјских дела, Музеј може уступати, уз надокнаду или без ње, копије, одливке и репродукције уметничко-историјских дела које чува, ако је то у складу с природом и наменом ових добара, у смислу Закона о културним добрима.

о сарађује са власницима и корисницима права коришћења културних добара, туристичким, васпитним, образовним, научним и другим организацијама и институцијама на заштити, коришћењу и пропагирању културних добара.

[Назад на Садржај](#)

11. Подаци о извршеним инспекцијама и ревизијама пословања органа јавне власти

-Министрство за рад , запошљавање, борачка и социјална питања
Инспекторат рада

Одељење инспекције рада Београд извршиле инспекцијски преглед рада Природњачког музеја у делу примене одређених одрбџи Закона о раду и Закона о безбедности и здрављу на раду.

Министарство унутрашњих послов Сектор за вандредне ситуације, Управа за вандредне ситуације у складу са Законом о заштити од пожар и Законом о инспекцијском надзору извршила је контролу објекта Природњачког музеја, са аспекта заштите од пожара и спровођења мера заштите од пожара утврђених законом и прописима донетим на основу закона, техничким прописима и стандардима.

У складу са спроведеним надзором извршен је преглед и прослеђен Записник о инспекцијском надзору са мерама за отклањање утврђених неправилности.

Извршене инспекције

Подаци о извршеним инспекцијама пословања у претходној и текућој години

Инспекција

Година (текућа, претходна)
2025

Врста инспекцијског надзора
редован теренски и канцеларијски надзор

Основ за покретање

Сектор за вандредне ситуације, Управа за вандредне ситуације у складу са Законом о заштити од пожар

Резултат извршеног надзора

Природњачки музеј поступио по наложеним мерама и извршио их у датим роковима

Извршене ревизије

Подаци о извршеним ревизијама пословања у претходној и текућој години

Ревизија

Година
2022

Врста ревизије пословања
интерна ревизија надлежном министарства

Основ за покретање
Редовна контрола саветодавног карактера

Резултат извршене ревизије

У току извршење наложених мера

Ревизорски извештај

<http://www.nhmbeo.rs>

Напомена

По добијању коначног извештаја од стране интерне ревизије надлежног министарства, исти ће се поставити на сајт Музеја

[Назад на Садржај](#)

12. Подаци о средствима рада и објектима које орган поседује, односно користи

Основни извор финансирања рада установе у главној мери из буџета Републике Србије.
Знатно мањи удео и финансирању чине средства из сопствених прихода.

Непокретности

Подаци о непокретностима

Покретности

Покретности веће вредности

Списак покретности веће вредности

Уговором о давању на коришћење непокретности број XXI-04-463.3-76/2014, од 20.1.2017. године, град Београд као носилац права јавне својине даје Природњачком музеју на коришћење без накнаде на период од 10 година пословне објекте у улици Његошева 51,

Напомена

Природњачки музеј не поседује адекватну зграду, за обављање законом утврђене делатности.

[Назад на Садржај](#)

13. Опис правила у вези са јавношћу рада

Јавност рада остварује се у складу са законом и Статутом.

Јавност рада реализује се путем средстава јавног информисања, одржавањем конференција за новинаре, давањем изјава овлашћених лица, објављивањем информација на званичној интернет страни Музеја, издавањем и дистрибуирањем стручних, научних и популарних публикација о културним добрима (периодике, каталога изложби, каталога збирки, научних монографија и других публикација), одржавањем сталних и повремених изложби у земљи и иностранству, организовањем стручних и популарних предавања и других облика културно-образовне делатности, објављивањем програма и плана рада

Прописи којима се уређује начин остваривања јавности рада органа јавне власти

Прописи

Пропис којим се уређује начин остваривања јавности рада органа јавне власти, као и искључење и ограничавање јавности рада тог органа.

Назив прописа

Статут Природњачког музеја

Година доношења

2017

Место објављивања

Природњачки музеј

Линк ка месту где се текст документа може преузети

<http://www.nhmbeo.rs>

Јавност рада

Подаци о јавности рада

Име и презиме лица које је овлашћено за сарадњу са новинарима и јавним гласилима

Славко Спасић, директор

Контакт телефон

011/3442-147

Адреса електронске поште

slavko.spasic@nhmbeo.rs .

Изглед и опис поступка за добијање идентификационих обележја за праћење рада органа

Рад Музеја ја јаван. Све информације којима Музеј располаже, а које су настале у раду или у вези са радом Музеја, биће саопштене тражиоцу информације, биће му стављен на увид документ који садржи тражену информацију, или ће му се издати копија захтеваног документа, а у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010), осим када су се, према овом Закону, према Закону о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/2008, 104/2009 – др. закон, 68/2012 – одлука УС и 107/2012), Закону о тајности података („Службени гласник РС“, бр. 104/2009) и др., стекли услови за искључење или ограничење слободног приступа информацијама од јавног значаја.

Изглед идентификационих обележја запослених у органу који могу доћи у додир са грађанима по природи свог посла или линк ка месту где се она могу видети

Од Музеја, до сада, овакве информације нису тражене. Одговори на најчешће постављена и очекивана питања могу се пронаћи на интернет страници Музеја [www. nhmbeo.rs](http://www.nhmbeo.rs)
Сва евентуална питања се могу поставити на интернет адреси nhmbeo@nhmbeo.rs

Допуштеност аудио и видео снимања објеката које користи орган јавне власти и активности органа јавне власти

Своју делатност Музеј обавља у складу са Уставом РС, Законом о култури, Законом о културним добрима, другим важећим законима и подзаконским актима, Посебним колективним уговором за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и Статутом Музеја.

Напомена

Музеј објављује на интернет страници Финансијске извештаје где су доступни подаци о приходима и расходима и Опште извештаје о раду и пословању.

.

Назад на Садржај

14. Врсте информација у поседу, укључујући садржај база података и регистара којима рукује орган јавне власти

У збиркама Музеја се налазе информације и проверљиви докази не само о саставу, сложености и разноврсности природе, већ и о променама које су се дешавале како у просторној тако и временској димензији. Збирке представљају својеврсну базу података за проучавање и познавање структуре и динамике диверзитета природе Србије.

Поред тога, путем изложби, предавања, семинара и радионица, Музеј доприноси проширивању знања о диверзитету природе у широј јавности, његовом значају и потреби континуираног проучавања и очувања.

Врсте информација у поседу

Списак информација

Врсте информација које су настале у раду или у вези са радом органа и које се налазе у његовом поседу

Описни назив информације	Врста информације	Омогућени приступ	Напомена

Базе података и регистри

Списак база и успостављених регистра

Напомена

Информациона база података везана за основно пословање и заштиту покретног културног добра у складу са Законом о музејској делатности

[Назад на Садржај](#)

15. Чување носача информација

Органи обавештавају запослене о свом раду и пословању, безбедности и здрављу на раду, мерама за побољшање услова рада и о другим неопходним подацима.

Обавештавање запослених у смислу става 1. овог члана обавља се преко огласне табле Музеја и средствима електронске комуникације

Врсте носача информација које орган јавне власти поседује

Носачи информација

Носач информација

Врста носача информација

Пословну тајну дужни су да чувају сви запослени и радно ангажовани који на било који начин сазнају за исправу или податак који се сматра пословном тајном.

Дужност чувања пословне тајне траје и по престанку радног односа и радног ангажовања.

Напомена

На захтев запосленог, директор је дужан да Статут и друга општа акта дâ на увид, у складу са законом.

[Назад на Садржај](#)

16. Списак најчешће тражених информација од јавног значаја

Информације везане за пословање музеја

Информације од јавног значаја

Списак најчешће тражених информација

Информације које су тражене више пута

Информације тражене у вези примена Закона о јавним набвакама и Закона о раду

Проактивно објављивање

Одговори на често постављана или очекивана питања

<https://nhmbeo.rs/javne-nabavke/>

Судска пракса, службена мишљењима и објашњењима о примени прописа

<https://nhmbeo.rs/>

<https://www.kultura.gov.rs/tekst/43/zakoni-i-uredbe.php>

Инфо-сервис

<https://nhmbeo.rs/>

Напомена

ДОСТУПНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ НА САЈТУ МУЗЕЈА

www.nhmbeo.rs

Назад на Садржај

17. Информације о подношењу захтева за приступ информацијама од јавног значаја

Културна добра и архивска грађа, односно музејски материјал, доступни су трећим лицима под условима и на начин прописаним законом, другим прописом и унутрашњим општим актом. Управни одбор може посебном одлуком утврдити поступак проглашавања и начин чувања тајне, у складу са законом.

Пословну тајну дужни су да чувају сви запослени и радно ангажовани који на било који начин сазнају за исправу или податак који се сматра пословном тајном.

Дужност чувања пословне тајне траје и по престанку радног односа и радног ангажовања.

Начин подношења захтева

Видови подношења захтева и контакт подаци

Видови подношења захтева који се могу користити

Захтев се може поднети поштом или електронским путем, или факсом

Одговор на исти у складу са роковима утврђеним законом.

Поштанска адреса

11000 Његошева 51 Београд

Број факса

011 3446 580

Адреса за пријем електронске поште

nhmbeo@nhmbeo.rs

Тачно место

Природњачки музеј, Његошева 51, Београд, канцеларија 2

Напомена

Сајт Природњачког музеја,

Одсек за опште и правне послове

Пословну тајну представљају документа, исправе и подаци утврђени посебном одлуком Управног одбора, чије би саопштење неовлашћеном лицу, због њихове природе и значаја, било противно интересима и пословном угледу Музеја, у складу са законом.

Неће се сматрати повредом дужности чувања пословне тајне саопштавање тих података на седницама органа Музеја, ако је такво саопштавање неопходно за обављање послова или обавештавање органа.

[Назад на Садржај](#)

18. Финансијски подаци

Природњачки музеј се финансира из буџета оснивача и других извора предвиђених овим законом.

Висину средстава за финансирање делатности установе (Природњачког музеја) утврђује оснивач, (Министарство културе и информисања) на основу предлога годишњег програма рада и предлога финансијског плана установе за наредну годину и пројекцијама за наредне две године.

Предлог годишњег програма рада Природњачког музеја садржи посебно исказана средства потребна за финансирање програма и пројеката у култури, као и средства потребна за финансирање текућих расхода и издатака.

Средства за финансирање програма установа културе у циљу спровођења јавне и културне дипломатије, укључујући и предлагање и планирање активности и програма, обезбеђују се у буџету Републике Србије.

УГОВОР

о финансирању делатности закључује се са Природњачким музејом

који је поступајући у складу са чланом 74. Закона о култури, доставио Предлог годишњег програма рада и Програм рада Природњачког музеја са Одлуком Управног одбора о усвајању годишњег Програма рада са финансијским планом у коме су опредељена средства за редовну и програмску делатност, као и да је Министарство донело Финансијски план прихода и расхода Министарства културе у коме су опредељена средства за програме и делове програма Установе који су предмет предметног уговора.

Планирани, одобрени и остварени приходи и расходи у текућој години

Приходи и расходи приказани укупно и по ставкама

Табеларни приказа прихода и расхода буџетског раздела из закона, одлуке о буџету, финансијског плана или другог документа

Извор финан.	Функ.	Прог.	Прој.	Ек. Класиф.	Кonto	Опис	Одобрено	Реализовано	%

Планирани, одобрени и остварени приходи и расходи у претходној години

Приходи и расходи приказани укупно и по ставкама

Табеларни приказа прихода и расхода буџетског раздела из закона, одлуке о буџету, финансијског плана или другог документа

Извор финан.	Функ.	Прог.	Прој.	Ек. Класиф.	Кonto	Опис	Одобрено	Реализовано	%

Други подаци о буџету

Информације о приступу документима

Одлука о буџету

<http://www.nhmbeo.rs>

Финансијски план

<http://www.nhmbeo.rs>

Остварени приходи и расходи у току године

<http://www.nhmbeo.rs>

Наративно објашњење података о приходима и расходима у току године

<http://www.nhmbeo.rs>

Напомена

- Подршка раду установа у области заштите и очувања културног наслеђа програмска делатност

4242

Изложба „СВЕТ МОРСКИХ ДУБИНА“

У сарадњи са Природњачким музејем Црне Горе, Природњачки музеј у Београду планира реализацију гостујуће изложбе „Свет морских дубина“ у простору Галерије током друге половине 2025. године. Реч је о стручно конципираној, едукативној изложби која се бави биодиверзитетом Јадранског мора, с посебним фокусом на ајкуле и раже. Изложба има за циљ да, кроз атрактивну поставку и савремене музеолошке методе, приближи јавности више од 30 врста ајкула присутних у нашем акваторијуму, разбије предрасуде које прате ове врсте и подстакне интересовање за очување морских екосистема. Поставка укључује дермопластичне примерке, реалистичне моделе великих димензија, као и мултимедијални и виртуелни садржај (VR), чиме се остварује висок ниво интерпретативне и едукативне вредности. Планиране активности обухватају припрему и адаптацију галеријског простора, техничку и логистичку координацију са партнерском институцијом, израду и дистрибуцију промотивних материјала, као и спровођење пратећих едукативних програма за различите циљне групе.

Посебну вредност ове изложбе чини чињеница да је резултат међуинституционалне и међудржавне сарадње, што додатно наглашава улогу музеја као актера регионалне културно-научне размене.

март-јул 2026.

600.000,00
Укупно: 600.000

4234
4235
4266

2. Изложба "НА ПИКНИКУ У БАШТИ МЕРИ ФОЛИ БЕНСОН "

Задатак ове изложбе је да у први план постави рад илустратора. И то причом о процесу настанка илустрације. Природњачки музеј је и раније организовао изложбе које су третирале тему природе као инспирације или „модела“ у визуелним и примењеним уметностима. „Пикник“ би требало да буде природни наставак ове праксе и корак даље у смеру интеракције посетиоца са основном темом – илустрацијом и њеним творцем. Планиране су бројне пратеће активности, које би укључивале илустраторске радионице, интервјуе са уметницима, округле столове на тему уметности и природе. Посебну ексклузиву би представљала сарадња са Универзитетом Дејвис. Први кораци у договарању сарадње су већ пређени, следи развој договора који би обухватао и детаљне податке о обиму и фазама сарадње.

новембар 2026 - март 2027.

700.000,00
500,000,00
300.000,00
Укупно: 1.500.000

5113
5126

3.Зграде и грађевински објекти.

У циљу обезбеђивања основних услова за рад и чување музејске грађе до реализације пресељења у нову зграду, планирано је капитално одржавање три објекта које тренутно користи Природњачки музеј: два објекта у Његошевој улици и изложбени простор – Галерија на Калемегдану.

Планиране активности обухватају: хитне и неопходне грађевинске интервенције ради спречавања даљег пропадања објеката; одржавање електро, водоводних и канализационих инсталација; побољшање микроклиматских услова у просторима за складиштење и излагање збирки; минималне интервенције на унапређењу безбедности људи и предмета (противпожарне мере, осветљење, сигнализација); техничке процене и мањи конзерваторски радови у договору са Заводом за заштиту споменика културе, када је реч о Галерији на Калемегдану. Одржавање се планира у мери која омогућава минималну безбедност и функционалност простора.

У оквиру активности на одржавању објеката, планирана је и набавка основне опреме за културу (витрине, полице, микроклиматски уређаји, расвета и противпожарна опрема) која је неопходна за заштиту и доступност музејске грађе у простору за складиштење и излагање. Ова опрема омогућава функционално коришћење простора до пресељења у нову зграду.

јан - децембар 2026.

1.900.000

4221

4. Аквизиција–Набавка музејских предмета на терену

Методе аквизиције које се примењују у биолошким и геолошким збиркама Природњачког музеја често укључују интензиван рад на терену, што је од

суштинског значаја за обогаћивање збирки и допринос научним истраживањима. Ове активности обухватају не само систематско прикупљање узорака, већ и истраживање природних феномена у различитим географским подручјима, као и сарадњу са локалним заједницама. Континуирана теренска аквизиција омогућава музеју да не само обнавља своје збирке, већ и да активно учествује у научним и едукативним пројектима који доприносе напредовању природних наука. Ови пројекти не само да обогаћују музејску понуду, већ имају и значајан утицај на ширење знања о биолошкој и геолошкој разноликости нашег окружења.

јануар- децембар 2026.

700.000,00

5151

5.Аквизиција –набавка музејских предмета откупом.

Аквизиција путем откупа је важан метод за допуњавање музејских збирки јер омогућава музејима да брзо и ефикасно прикупе потребне предмете. Овај приступ омогућава приступ ретким и тешко доступним предметима који не могу бити набављени другим методама, као што су теренска истраживања или донаторства. Куповина такође може бити економски прихватљивија опција у поређењу са скупим истраживањима и експедицијама. Посебан приоритет ће бити стављен на набавку недостајућих експоната за нову сталну поставку музеја, како би се обогатили постојећи експонати и привукли нови посетиоци.

јануар- децембар 2026.

5.150.000,00

5126

6.Машине и опрема.

Опрема музеја је од виталног значаја за несметан рад у свим областима музејске делатности, од администрације до научних истраживања и конзервације. Правилно одабрана и одржавана опрема омогућава ефикасно функционисање и подржава високе стандарде у свим музејским активностима. Административна опрема обухвата све потребне уређаје и материјале који омогућавају несметано обављање канцеларијских послова, као што су канцеларијски материјал (папир, тонери, SD картице, батерије и слично) и електронска опрема као што су рачунари, штампачи и телефони. Ови алати су неопходни за организацију, комуникацију и управљање документацијом. Опрема за културу и истраживања укључује специјализоване уређаје који се користе за научна истраживања и конзервацију експоната. Ова опрема подразумева научне инструменте попут микроскопа, термовизијских камера, као и камере и објективе за снимање и документовање природних феномена и експоната. Такође, опрема за теренска истраживања као што су мреже, клопке и фото замке омогућавају прикупљање узорака у природи. Ови уређаји играју кључну улогу у истраживању, анализи и чувању природног и културног наслеђа. Свака од ових категорија опреме има своје специфичне функције и доприноси стручном раду музеја, подржавајући како административне тако и научне активности које музеј обавља.

јануар- децембар 2026.

1.500.000,00

4239

4251

4269

7. Одржавање збирки и депоа, смештај и заштита музејских предмета и збирки.

Одржавање и заштита музејских предмета и збирки представљају кључне активности за дугорочно очување културне баштине. Ове активности укључују: Редовне поправке и одржавање музејске опреме, укључујући техничке уређаје, обезбедиће њено несметано функционисање у свакодневном раду музеја. Набавка материјала за посебне намене. Набавка материјала за паковање, чување и конзервацију предмета, укључујући хербарске фолије и заштитне материјале, који су неопходни за адекватно очување збирки. Реставрација и прилагођавање складишних простора, као и увођење система за мониторинг околинских услова, осигураће сигурност и дугорочно очување експоната. Континуирано праћење стања предмета. Увођење редовног мониторинга и процене стања збирки, уз примену напредних технологија за праћење услова складиштења Ове активности имају за циљ не само да одрже физичку интегритет збирки, већ и да осигурају њихову доступност за истраживање, образовање и изложбе, чиме се доприноси очувању културне баштине. У оквиру ових мера, музеј ће наставити са улагањем у савремену опрему и материјале, као и у напредне методе заштите које гарантују дугорочно очување свих експоната у најбољим условима.

јануар- децембар 2026.

500.000

1.000.000

800.000

Укупно:2.300.000

4235

4239

8.Препарирање и конзервација, стручна и научна обрада музејских предмета.

У контексту нове сталне поставке, поред реставрације и конзервације, посебну пажњу треба посветити и таксидермији експоната који су тренутно похрањени у замрзивачима. Ови експонати захтевају специфичан приступ у процесу обраде, јер таксидермија подразумева не само очување већ и реконструкцију природног изгледа организама како би били изложени на одговарајући начин.

Ангажовање стручњака у области таксидермије постаје кључно како би се правилно извршила обрада ових експоната, уз примену одговарајућих техника и материјала који гарантују дугорочну очуваност. Такође, важно је да се процес таксидермије integriше у шири оквир заштите и очувања музејске грађе, како би се осигурао њихов високи стандард припреме за сталну поставку. јануар- децембар 2026.

900.000,00

100.000,00

Укупно:1.000.000

4221

4229

4234

4235

4239

4242

9. РАЗВОЈ ПУБЛИКЕ

Развој публике представља један од стратешких приоритета рада Природњачког музеја и усмерен је на проширивање, диверсификацију и активно укључивање постојеће и нове публике. Посебан акценат ставља се на изградњу дугорочних односа са заједницом, препознавање потреба различитих

циљних група и прилагођавање музејских садржаја савременим образовним и комуникационим моделима.

9.1. Гостујуће и путујуће изложбе

Током 2026. године биће настављена реализација путујућих изложби Природњачког музеја, међу којима су: „Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса“, „Фосили као одрази прошлости“, „Фосилизација“ и друге.

Током летњег периода планирано је гостовање Природњачког музеја из Скопља са изложбама: „Фосилорама“ и „Минералис“.

У јесењем програмском циклусу планирана је реализација изложбе посвећене Јовану Жујовићу и геолошком наслеђу Србије, у сарадњи са Рударско-геолошким факултетом Универзитета у Београду, Српским геолошким друштвом и Српском академијом наука и уметности.

Планирана је реализација пројекта „Старо и нестало воће Србије – заборављени плодови и укуси“, у партнерству Природњачког музеја и Народног музеја у Чачку, у простору Културног центра Србије „Иво Андрић“ у Пекингу.

9.2. Обележавање значајних државних и националних датума

Природњачки музеј ће и током 2026. године наставити праксу обележавања значајних државних и националних датума кроз тематске изложбе, едукативне програме и активности усмерене ка повезивању природног наслеђа са националним идентитетом и историјом научног развоја Србије.

9.2.1. Савиндан

Поводом Савиндана биће реализован едукативни програм „Природа као учитељица“, намењен ученицима млађег школског узраста. Програм ће бити заснован на интерпретацији природних појава и света инсеката као примера вредности знања, сарадње, стрпљења и одговорности према природи, уз тематска вођења и креативне радионице у простору Галерије Музеја.

9.2.2. Дан државности Републике Србије

Поводом Дана државности Републике Србије Галерија Природњачког музеја биће отворена за посетиоце током празничних дана уз бесплатан улаз. Посетиоцима ће бити доступна изложба „Кроз свет инсеката Србије II“, као пример представљања биолошке разноврсности Србије и значаја природног наслеђа као саставног дела националног идентитета.

9.2.3. Видовдан

Поводом Видовдана биће реализовано гостовање изложбе „Минерали Трепче“ у Крушевцу. Изложба представља значај минералних ресурса и рударског наслеђа простора Старе Србије, као и њихову улогу у развоју научних истраживања и индустрије. Програм ће бити праћен стручним вођењима и популарним предавањима о геолошком наслеђу Србије, са циљем повезивања природног наслеђа са историјским и културним контекстом националне традиције.

9.2.4. Дан српског јединства, слободе и националне заставе

Поводом обележавања Дана српског јединства, слободе и националне заставе, Природњачки музеј ће реализовати тематски програм посвећен представљању геолошког наслеђа Србије и региона, кроз сарадњу са сродним институцијама у области природњачких наука. Током дана обележавања празника улаз у Галерију Природњачког музеја биће бесплатан за све посетиоце.

9.2.5. Манифестација „Дани Србије у Републици Српској“

У оквиру манифестације „Дани Србије у Републици Српској“, која представља значајну платформу културне сарадње Србије и Републике Српске, планирано је гостовање изложбе: „Биљка као зачин. У царству боја, мириса и укуса“ у Музеју Семберије у Бијељини. Реализација изложбе допринеће представљању природног наслеђа Србије у регионалном контексту и даљем јачању сарадње институција културе.

9.3. Едукативни програми

Током 2026. године Музеј ће наставити реализацију разноврсних едукативних програма намењених школској, породичној и одраслој публици. Програми ће обухватити: тематске радионице, предавања, стручна вођења, курсеве и специјализоване едукативне садржаје. Садржаји ће бити прилагођени различитим узрастним групама и интересовањима посетилаца, са посебним акцентом на популаризацију природних наука и значај очувања природног наслеђа Србије.

9.4. Сарадња са заједницом и институцијама

Музеј ће наставити развој партнерстава са локалним заједницама, школама, факултетима, институцијама културе и привредним субјектима у циљу реализације заједничких програма и повећања доступности музејских садржаја широј јавности.

Посебан акценат биће стављен на сарадњу са регионалним музејима и образовним институцијама у области представљања природног наслеђа Србије.

9.5. Посебни догађаји и манифестације

Природњачки музеј ће током године обележити значајне међународне и националне датуме у области културе, науке и заштите природе, као што су: Дан планете Земље, Светски дан заштите животне средине, Међународни дан музеја, Европска ноћ музеја.

Ови програми реализоваће се кроз изложбе, едукативне активности, дигиталне садржаје и сарадњу са образовним институцијама, са циљем повезивања природног наслеђа са савременим друштвеним изазовима и јачања улоге музеја као активног учесника у културном животу заједнице.

јануар- децембар 2026.

600.000,00

300.000,00

200.000,00

800.000,00

100.000,00

1.400.000

Укупно: 3.400.000

4221

4229

10. Матичност

Програм матичности има за циљ редовно праћење, ажурирање и систематизацију података о збирци природног наслеђа у складу са Законом о музејској делатности. Као матична установа за природњачко наслеђе, Природњачки музеј мора бити у могућности да документује, чува и излаже збирке на аутентичан, поуздан и стручан начин.

јануар- децембар 2026.

80.000,00

20.000,00

Укупно: 100.000

4233

4242

4263

11. Развој људских ресурса.

Фокус ће бити на организовању програма стручног усавршавања у областима од непосредног значаја за музејску делатност, као што су заштита и конзервација природњачке грађе, музејска интерпретација, комуникација с јавношћу, рад са публиком, дигитализација и управљање изложбама, као и стручна усавршавања колега из области права, финансија и администрације, чиме се обезбеђује свеобухватан развој капацитета установе.

Запосленима ће бити омогућено учешће на релевантним семинарима, обукама, стручним скуповима и разменама, у земљи и иностранству.

јануар- децембар 2026.

100.000,00

1.200.000,00

200.000,00

Укупно:1.500.000

4234

12.Издавачка делатност

Издавачка делатност Природњачког музеја обухвата два редовна издања: *Bulletin of the Natural History Museum in Belgrade* и *Годишњак Природњачког музеја*.

Bulletin of the Natural History Museum in Belgrade. Овај научни часопис излази од 2008. године и објављује оригиналне научне радове из области геологије, палеонтологије, ботанике, зоологије, херпетологије и орнитологије. Часопис је признат као водећи национални научни часопис у Србији у категорији М51, што указује на његов висок научни и едукативни значај.

Годишњак Природњачког музеја. Периодично издање које Природњачки музеј покреће од 2007. године. Издања Годишњака излазе једном годишње и садрже преглед активности, догађаја и резултата рада у Музеју током годину дана..

Поред ових редовних издања, Музеј такође планира **нова издања** као архивски и образовни ресурси, чиме помажу у очувању и промоцији музејске баштине, као и **репринте** публикација које су међу најтраженијима од стране публике, чиме се омогућава ширење знања и очување научне баштине.

јануар- децембар 2026.

700.000,00

4222

4233

13.СТРУЧНИ И НАУЧНИ СКУПОВИ

Учешће на стручним и научним скуповима представља важан сегмент деловања музеја и доприноси унапређењу капацитета запослених, као и укупном развоју установе. Кроз активну размену искустава, идеја и резултата истраживања, запослени стичу увид у савремене методе, технологије и стандарде који се примењују у области заштите, чувања, документовања и презентације културних и природњачких добара.

јануар- децембар 2026.

500.000,00

100.000,00

Укупно:

600.000,00

4242

14.стручни и научни пројекти

Стручни и научни пројекти имају посебан значај у раду Природњачког музеја јер омогућавају свеобухватно проучавање природних збирки — биљака, животиња, минерала, фосила и других природних материјала — чиме се стичу нова сазнања о еволуцији, екосистемима и еколошким променама.

Природњачки музеј реализује стручне и научне пројекте самостално и у сарадњи са истраживачким институцијама, факултетима и другим партнерима, чиме се подстиче размена знања, унапређује истраживачки потенцијал и јача улога музеја као важне научне и образовне установе.

јануар- децембар 2026.

1.500.000,00

4235

4239

5126

5151

15.ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Дигитализација природњачког наслеђа представља један од стратешких приоритета Музеја. Њен значај огледа се у очувању, заштити и омогућавању ширег приступа музејским збиркама, како стручњацима, тако и најширој јавности. Кроз израду дигиталних копија предмета, докумената и артефаката обезбеђује се њихова трајност и доступност чак и у случају оштећења или губитка оригинала.

Дигитализација омогућава истраживачима, образовним установама и посетиоцима приступ важним ресурсима за учење, студије и истраживање, чиме се подстиче развој нових образовних и научних пројеката. Такође, различити дигитални формати – виртуелне туре, интерактивни садржаји, проширена реалност – отварају нове могућности за комуникацију и представљање природњачког наслеђа.

Планиране активности у области дигитализације обухватају:

- ангажовање стручних услуга,
- остале опште услуге и услуге дигитализације,
- набавку ИТ опреме,
- набавку софтвера, лиценци и других елемената нематеријалне имовине.

јануар- децембар 2026.

2.000.000

300.000

600.000

400.000

УКУПНО;3.300.000

[Назад на Садржај](#)

19. Подаци о јавним набавкама

План јавних набавки се доноси на годишњем нивоу на начин одређен Законом о јавним набавкама.

У складу са наведеним донет је план јавних набавки за 2026. годину, објављен на Порталу јавних набавки 4.3.2026.

План јавних набавки, сачињен је на основу анализе потреба свих одељења Музеја, а у складу са Планом и Програмом рада и Финансијским планом за 2026. годину.

Музеј је током 2025. године спровео планиране поступке јавних набавки

План и реализација јавних набавки за текућу годину

План јавних набавки

План јавних набавки за текућу годину и његове евентуалне измене и допуне током године

Врста предмета	Предмет набавке	Вредност	Врста поступка	Оквирно време покретања	ЦПВ	НСТЈ извршења/ испоруке	Техника	Спроводи други наручилац	Напомена
добра	Откуп музејских предмета	4.165.000	отворени поступак	други квартал					Набавка реализована
добра	Куповина електричне енергије	2.750.000	Отворени поступак	први квартал					набавка реализована
									набавка реализована
									Набавка није покренута.
									набавка реализована
									набавка није покренута.

Верзија плана

Прва верзија

Датум усвајања

4.3.2026.

Подаци о спроведеним поступцима јавних набавки у текућој години

Подаци о спроведеним поступцима јавних набавки у текућој години и закљученим уговорима о јавним набавкама добара, услуга, радова и непокретности са вредностима закључених уговора, датумом закључења и роком трајања

Врста поступка	Предмет јавне набавке	Процењено	Уговорено	Реализовано	Назив понуђача	Датум
добра	куповина електричне енергије	2.750.000	1.191.441,73		ЕПС АД	30.3.2026.
добра	откуп музејских предмета - модели биљака и сисара	632.000	598.000		Борис Илић ПР	30.7.2026.

Напомена

План јавних набавки делимично спроведен. Уговор о куповини електричне енергије закључен на период од годину дана. Уговор о набавци модела биљака и сисара закључен на временски период од 30.7. до 31.12.2026. године.

[Назад на Садржај](#)

20. Подаци о државној помоћи

Орган јавне власти не додељује државну помоћ

[Назад на Садржај](#)

[Назад на Садржај](#)

[Назад на Садржај](#)

